

Retouradres: Postbus 292, 2300 AG Leiden

Gemeenteraad van Leiden
College van burgemeester en wethouders van Leiden
Gemeentesecretaris van Leiden

Stadhuis Leiden
Postbus 292
2300 AG Leiden

Telefoon: 06 - 43 48 67 20
E-Mail: rekenkamer@leiden.nl

Datum: 4 september 2025
Onderwerp: Aankondiging onderzoek Verkeersveiligheid Leiden

Contactpersoon: Esther Loozen

Beste leden van de raad, beste college, beste gemeentesecretaris van Leiden,

Binnenkort start de Rekenkamer Leiden & Leiderdorp met een onderzoek naar verkeerveiligheid in uw gemeente. We hebben u eerder over dit onderzoek geïnformeerd in onze onderzoeksagenda. Deze sturen we u elk jaar samen met ons jaarverslag toe.

Aanleiding onderzoek en achtergrond

Iedere inwoner van Leiden heeft te maken met verkeer. Voor veel inwoners is verkeersveiligheid dan ook een belangrijk thema. Leiden doet het wat dat betreft in de landelijke statistieken niet goed als het gaat om het aantal verkeersongevallen. Met name fietsongevallen laten een stijgende trend zien. De gemeente houdt zicht op de verkeersveiligheid door middel van onder andere de verkeersveiligheidsmonitor. In 2024 is deze voor de tweede keer uitgebracht. De gemeente stuurt in de programmabegroting primair op de ervaren verkeersveiligheid (subjectief) en het aantal ongevallen (objectief). In de kaderbrief bij de programmabegroting 2025 - 2029 is extra geld aangekondigd voor verkeersveiligheid.

De Rekenkamer is benieuwd of de inzet van de gemeente om de verkeersveiligheid te verbeteren effectief is en of daarbij voldoende oog is voor de grootste groep verkeersslachtoffers, namelijk fietsers. Dit kan ook helpen om het aangekondigde extra budget doeltreffend en doelmatig te besteden.

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om vast te stellen of het aannemelijk is dat de inzet van de gemeente Leiden op een doeltreffende en doelmatige wijze bijdraagt aan de fietsverkeersveiligheid in de stad.

Daarbij hebben we oog voor:

- Mate waarin risico gebaseerd keuzes worden gemaakt bij maatregelen voor verkeersveiligheid, bijvoorbeeld met behulp van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (SPV).
- Mate waarin verkeersveiligheid is meegenomen in enkele concrete situaties (casussen) van herinrichten (en tijdelijke situaties ten behoeve van herinrichtingen) en er een expliciete afweging met andere belangen heeft plaatsgevonden zoals doorstroming en duurzaamheid.
- Mate waarin er oog is voor de ervaren veiligheid van weggebruikers bijvoorbeeld in de vorm van meldingen.

Hoofdvraag en deelvragen

De hoofdvraag van dit onderzoek is:

- Is het beleid van de gemeente Leiden om fietsveiligheid te verbeteren doeltreffend en doelmatig?

Onderstaande deelvragen worden gebruikt om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden:

1. Wat is het beleid van de gemeente Leiden op het gebied van fietsveiligheid?
2. Op welke manier wordt fietsveiligheid meegenomen en afgewogen tegen andere belangen (doorstroming, duurzaamheid, etc.) bij de inrichting van tijdelijke en permanenten verkeerssituaties? Hoe heeft dit in enkele casussen uitgekapt?
3. In hoeverre maakt de gemeente gebruik van risico gebaseerde instrumenten om fietsveiligheid te vergroten? Denk bijvoorbeeld aan het SPV.
4. Op welke wijze wordt de ervaren fietsveiligheid en de meldingen over de ervaren fietsveiligheid meegenomen bij het bepalen van prioriteiten? En hoe verhoudt dit zich tot een risico gebaseerde aanpak middels bijvoorbeeld het SPV?
5. Maakt de gemeente Leiden gebruik van mogelijkheden om externe middelen aan te trekken voor verbeteringen aan de fietsveiligheid? En zo ja, welke? Denk bijvoorbeeld aan cofinanciering vanuit het impulsprogramma SPV?
6. Stelt de monitoringsinformatie, bijvoorbeeld de verkeersveiligheidsmonitor, het gemeentebestuur en de gemeenteraad voldoende in staat om fietsveiligheid te beoordelen en mee te nemen in besluitvorming (gemeentebestuur) en de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad?

Externe ondersteuning

Onderzoeksbureau DOK data b.v. voert het onderzoek uit. DOK data b.v. heeft Geert Kloppenburg ingeschakeld voor een reflectieve rol als opinie-expert op stedelijke mobiliteit en verkeersveiligheid.

Begeleiding subcommissie

Freek Kuipéri en Willem Jan Meerdling begeleiden het onderzoek, beide zijn lid van de Rekenkamer.

Aanpak onderzoek

Voor de aanpak van het onderzoek door DOK data b.v. verwijzen we u naar de bijlage bij deze brief.

Ambtelijke reactie op feiten

Het concept feitenrapport sturen we via de gemeentesecretaris naar de ambtenaren. We vragen of ze het feitenrapport willen controleren op feitelijke onjuistheden. In dit concept feitenrapport staan nog geen conclusies en aanbevelingen.

Bestuurlijke reactie college

We vragen aan het college van burgemeester en wethouders om een bestuurlijke reactie. Deze bestuurlijke reactie wordt toegevoegd aan de rekenkamerbrief. Als het nodig is, voegen we een nawoord van de Rekenkamer toe.

Planning onderzoek

Daarna sturen we de rekenkamerbrief en het feitenrapport naar de gemeenteraad. Als alles volgens planning gaan, bieden we de rekenkamerbrief en het rapport aan halverwege 2026 aan de raad.

Contactpersoon ambtelijke organisatie

De gemeentesecretaris heeft een contactpersoon voor dit onderzoek doorgegeven.

Toelichten onderzoek

De Rekenkamer informeert uw raad graag zo goed mogelijk over de werkzaamheden en de onderzoeken. Op 9 oktober geven we een presentatie over de onderzoeksopzet tijdens de commissie Leefbaarheid en Bereikbaarheid.

Tot slot

Als u over deze brief vragen of opmerkingen heeft dan horen we dat graag. U kunt hierover contact opnemen met de secretaris van de Rekenkamer, Esther Loozen, bereikbaar via telefoonnummer 06 - 43 48 67 20 en rekenkamer@leiden.nl.

Met vriendelijke groet,

Hans van Egdom, voorzitter
Rekenkamer Leiden & Leiderdorp

Bijlage: Onderzoeksopzet verkeersveiligheid Leiden